

NÁSLEDUJTE MNE!

*Vážná naučení
o světici z Lisieux.*

NAPSAL

*P. Matouš Crawley-Boevey
SS. CC.*

PŘELOŽILY

*Školské sestry O. S. F.
na Královských Vinohradech
Korunní 4*

1 9 2 7.

Smrt svaté Terezie z Lisieux.

NÁSLEDUJTE MNE!

*Vážná naučení
o světici z Lisieux.*

NAPSAL

P. MATOUŠ CRAWLEY-BOEVEY SS. CC.

PŘELOŽILY

Školské sestry O. S. F.

na K. Vinohradech-Korunní 4.

1 9 2 7.

NIHIL OBSTAT.

Pragae 29. Octobris 1927.

Dr. Ant. Eltschkner,
censor.

IMPRIMATUR.

Pragae, 3. Novembris 1927.

N. 12810.

† Antonius Podlaha,
Episcopus Paphiensis,
Vicarius Generalis.

*„Vidimus stellam ejus.“
„Dilexit multum.“*

Prozřetelnost boží povzbuzuje stokrát za den nejlepší křesťany, vyvolence z každého stavu a povolání, zahrnované hojnými dary, aby se oddali dokonalému, zcela duchovnímu životu. Proč se jí nepodaří vytvořit více světců? Kolik božských pokladů světla a lásky tu přichází nazmar!

A přece je tu vše, čeho je zapotřebí, aby byli vytvořeni hrdinové ctnosti; je tu kov, tavírna i umělci, tedy všechny podmínky, všechny příznivé okolnosti, aby vzniklo mistrovské dílo milosti. A božský Umělec čeká přímo s napětím na svolení srdce, na ono velké „fiat“, aby oživil kov dechem nesmrtelnosti, podobně jako proměnil tělo z hlíny utvořené v dokonalého člověka.

Bohužel je tento div milosti velice vzácný, neboť se velmi často stává, že oheň v tavírně vyhasne, ruda v ní se tavící zřezaví, a umělci, kteří jen čekali na rozkaz, jsou zahnáni jako lidé do-
těrní.

Rudou míním duše, tavícím ohněm boje a kříže, vyskytující se v každém stavu, umělci pak osoby, okolnosti a věci, nástroje to, kterých boží dobrota používá, chtěc vytvořiti umělecké dílo podle obrazu nového Adama, Spasitele našeho Ježíše Krista.

Atelier — toť domácí krb nebo kancelář, místo naší činnosti a studia, život společenský a život práce, venkov, město, klášter, palác i chatrč, širé pole, zkrátka jakási svatyně křesťanská, **vznikající všude**, kde vyšší vůle a povinnosti stavu zřídily jakoby stan nad duší, jež věří, trpí a miluje sice na tomto světě, ale pro život věčný.

Jaká škoda, že ony duše volání Ježíšova lépe nechápou! Neboť, když se podíváte kolem sebe, kolik tu lidí, kterým jejich povolání skýtá blízké příležitosti, aby se stali hrdiny ctnosti, aby se stali světci; zbývá jim ještě učiniti jeden, jedinký krok. K tomu se však málokdy odhodlávají. Někteří jsou — s přirozeného stanoviska vzato — opravdu celí hrdinové, jiní pak téměř, takže by stačilo, aby svým pracím a utrpením, svému zaměstnání, ať už jest jakékoli, vtiskli jen pečeť nadpřirozeného, a krásu svého každodenního mučednictví prozářili věrou a vroucí láskou; to by z nich ihned učinilo světce.

Jen toho je zapotřebí mnohým manželkám a matkám, jejichž životní dráha je vždy vznešená, neboť je pokryta trním a kamením; totéž lze říci i o tisíceroch ubohých panenských duších, chudých i bohatých, jejichž stezka života rodin-

ného nebo společenského je výhni bolesti a školou sebeobětování; tak tomu u mnohých dobrých křesťanů, sužovaných den co den sterými nepříjemnými povinnostmi a trápených tíží odpovědnosti; tak tomu u četných katolických dělníků a dělnic v továrnách, v dílnách a v obchodech, jejichž denním chlebem je námaha a jejichž obzor je zachmuřen starostmi o budoucnost; tak tomu konečně i u duchovních správců, u učitelů a katechetů, jejichž život, neutěšený a těžký jako život horníků, bývá ještě ztrpčován nevděkem a takovými útrapami, že jen Bůh sám je dovede oceniti.

Jsem přesvědčen, že všechny tyto duše jsou už formálně hrdiny; mají na sobě jisté známky mučednictví, pochopily též, co znamená odloučiti se ode všeho, ba, nuceny jsouce povinnostmi svého povolání, podle učení toho i žijí. Co jim tedy chybí, že nedosahují palmy vítězství? —

Duch lásky. — Je zapotřebí, aby do svého života, tak, jak jej žijí, uvedly živého, pochopeného Ježíše, a Ježíš by z nich učinil světce, ačkoliv by se na dřívějším způsobu jejich života nic nezměnilo.

Toť ona důležitá, vážná, podivuhodná evangelická nauka, kterou nám hlásá milá poselkyně milosrdné Lásky, květinka z Lisieux, světice, radostně pozdravovaná Církví svatou i celým světem.

Proč není více světců jako ona ve vybraném světě opravdových křesťanů? Což pak je k tomu, aby se člověk stal světce, nutně zapotřebí zdí klášterních, mravních a tělesných přísností Karmelu, odříkání a mlčení trapistů, hábitu, řehole, společného života? Zajisté nikoli.

Což nemožno míti nebeskou duši, odloučené a planoucí srdce, podrobené a umrtvené tělo, což nemožno **se snažiti o vrchol dokonalosti a také k němu**

po vzoru naší světice dospěti i v prostičkém příbytku, na cestě navenek úplně obyčejné, po níž krácejí dobří křesťané ve světě? — Ó ano, tisíckrát ano!

Ale proč je tedy tak málo světců mezi přáteli Páně?

Poslyšte mě a Terezie ať mé vyučování objasňuje.

Proč není více světců mezi zbožnými lidmi? Bylo by lze uvést mnoho příčin na vysvětlení, nikoli však na ospravedlnění onoho pohodlného, třebaže nikterak všedního života, života bez velkého znepokojování se jakož i bez velkého duševního vzletu, který se bohužel někdy vyskytuje i v klášteřích. Rozumí se samo sebou, že tu většinou nejde o nevěrnosti, jakými by byly na př.: trestuhodná vlažnost, přímé odpírání milosti a nedostatek pravé ctnosti. Chyba je, ne sice toliko, ale, jak se domnívám, hlavně v nesprávné nauce, nebo řek-

něme **v nesprávném pojetí podstaty svatosti** jakož i prostředků, kterými jí lze nabýti a cesty, jež k ní vede.

Odtud také tolik předsudků, omylů a klamů a nakonec osudná **malomyslnost**.

Ano, to obyčejně zdržuje zbožné duše na cestě k dokonalosti, proto též je poměrně málo opravdových světců i tam, kde milost Ježíšova přímo překypuje.

Dovolte mi, abych vaše srdce nadchl a dal jim křídla tím, že je naplním hlubokým přesvědčením, že **svatost jest opravdu v naší moci**, že, smím-li se tak vyjádřiti, **každý horlivý křesťan ji drží v rukou**. Osvojiti si ji je první z našich povinností. Co to říkám? Toť naše **jediná povinnost**, v níž jsou obsaženy všechny ostatní. To jest ono „**unum necessarium**“ — jedno potřebné. Je-li ono zdokonalování povinností, tedy musí býti možné.

Měli byste pro to rádi důkaz právě tak pádný jako vznešený? Pohleďte na sv. Terezii Ježíškovu, skvoucí to hvězdu, již Srdce Ježíšovo ve své moudrosti a lásce ukazuje udivenému, ne však oslněnému zraku mnohých, milostmi zahrnovaných duší, které žijíce v domě Spasitelově, namáhavě vlekou jeho jho, ačkoli chtějí žíti v přátelství s ním.

A jaké poselství nám přináší tato mladá karmelitka, z jejíž jasné tváře dýše mír, a jež každého, kdo se k ní blíží a o ní uvažuje, zaplavuje světlem a láskou? Jest jako pilná včelka v úle Páně, přetvořujíc a posvěcujíc duše zejména důvěrných přátel a miláčků Ježíšových.

Ó, nebojte se jí! Vždyť je tak malá a vlídná, a přece, ó dive milosti! tak hrdinská a mocná ve své lásce! Ano, tak hrdinská a mocná ve své lásce, jako si je jistá ve svém theologickém učení.

Jakým asi zázračným tajemstvím upou-

tala tato nevěsta Kristova jeho srdce a dobyla si jak slávy nebeské, tak i nejvyšší cti na zemi, a to ve věku čtyřia-dvaceti let? Přílišné to ještě mládí, aby kdo mohl býti počítán mezi meteory, jakými jsou geniové tohoto světa, a přece dosti na světici neobyčejné moci a krásy. Slyšme, jak volá: „Otevři, můj Ježíši, knihu života, v níž jsou zaznamenány činy všech svatých; **chtěla bych je všechny vykonat pro tebe!**“ A Ten, jenž učinil v den její obláčky „malý zázrak“, aby splnil dětské přání své snoubenky, odpověděl na její smělé nápady neomylným hlasem svého nástupce Pia XI., jenž pravil, povyšuje tuto hvězdu na oblohu Církve, že jest „zázrakem milosti a divem divů“. Nelze se tedy diviti, že po její dráze kráčí dnes mnoho duší, které za sebou vábí. Jak jasný a vlídný jest její svit! Nepřekvapilo by mě proto, moji zbožní čtenáři, kdybyste změnili do-

savadní cestu, jakmile jen trochu poznáte cestu Tereziinu a zvláště, jakmile jí porozumíte. Svatí tři králové, vracejíce se z Betlema, učinili podobně.

Vlivem této nové, požehnané hvězdy připravíte srdce svá, aby dobře přijala símě svatosti. Jsem přesvědčen, že v tak dobré a již tak úrodné půdě srdcí, plných dobré vůle, přinese hojný užitek. A křížová výprava lásky, kterou já hlásám pro království Srdce Ježíšova v duších, nalezne ve vás ihned horlivé a obětavé apoštoly. **Vždyť apoštolát není nic jiného než život, vyzařující svatost.** Ó, staň se každý z vás studnou Jakobovou, plnou až po okraj, abyste mohli hasiti žízeň lásky božského Pastýře a jeho stáda.

I.

První a nejrozšířenější předsudek o svatosti, jež třeba úplně vyvrátiti, jest: **Světci, vyjímaje opravdové kajícíky,**

jako byla na př. Magdalena, **se už svatí narodili**: jsou tedy, smím-li se tak vyjádřiti, plodem osudu křesťanské slávy . . .

Není většího omylu nad tento. Tak lze sice mluvit o umělcích a znamenitých geniech, poněvadž tito miláckové přírody dostali do vínku neobyčejné dary, které okolnosti a jejich osobní přičinění jen vyvinuly a zdokonalily. Lidská geniálnost a umění jsou vždy darem privilegované kolébky. Tak tomu u Bossueta, Shakespeara, Danta, Michelangela, Napoleona a Terezie z Avily.

Ale žádný světec, vyjímaje neposkvrněnou Pannu, **se svatý nenarodil**. Geniálnost svatosti si nutno vydobýti. Mravní a nadpřirozená krása světce je společným mistrovským dílem božské milosti a svobodného, věrného, hrdinského spolupůsobení. Mnozí velcí služebníci boží dostali zajisté při křtu svatém jen tolik milostí jako každý jiný křesťan. Ale

jejich neobyčejná věrnost a pravá ctižádost svolala na ně přehojný proud boží přízně a zvláštních milostí, jichž nebe velkomyslným duším nikdy neodpírá. Zasloužili si tedy svou aureolu, svou vítěznou palmu dobrým bojem, jež bojovali.

Nenarodili se všichni jako velcí boháči, nýbrž stali se jimi teprv, protože po tom toužili horoucí touhou a chtěli to pevnou vůlí. Ostatní vykonala věrnost Páně.

II.

Ještě jiná, neméně povzbuzující úvaha: **Světcům bylo podstoupiti prudší boje**, než jaké mají obyčejní křesťané. Jako jejich Pán a Mistr museli i oni projíti pokořujícími pokušeními. Proč tedy pozbýváte odvahy, pociťujete převrácené náklonnosti zkažené přirozenosti? Naplňte raději svá srdce statečností! Vždyť pokušení není ničím jiným, než ne-

bezpečným místem na cestě; zůstanete-li pokorní, stateční a bdělí, vyjdete z něho s nesmírným pokladem zásluh.

Ó, jak rád bych spálil jisté životopisy svatých, které líčí své hrdiny jako bytosti, již od narození upevněné v milosti, k nimž se pekelný had nikdy nesměl přiblížiti a kteří jen jako klidní velitelé poroučeli přirozenosti, zkrocené zázrakem a ne jejich úsilím.

Čtěte evangelium a listy sv. Pavla a uvidíte, že tomu tak není! Nebyli tedy hned velkými světci František z Assisi, Benedikt a Bernard z Clairveaux, když, aby potlačili odbojná hnutí přirozenosti, se váleli v trní, nebo se za tuhé zimy ponořovali do ledové vody.

Pokušení samo o sobě nezmůže vůbec nic proti vám. Poskytněť vám právě příležitosti, abyste ukázali svou statečnost, a když bouře, kterou rozpoutalo a boj, který způsobilo, zásluhou milosti

a vaší dobré vůle slavně skončí, upevní se i vaše ctnost a nabude nového lesku.

„Protožes byl příjemný Bohu“, pravil Rafael Tobiášovi, „bylo potřebí, aby pokušení zkusilo tebe“.

III.

Ještě více. Nezdálo se vám též při čtení jistých životopisů světců, jako by, byvše jednou získáni Bohu, byli najednou zproštěni vší bídy a slabosti? Vypadá to, jako kdyby byli v té věci na sobě uskutečnili známý Caesarův výrok: „Veni, vidi, vici! — Přišel jsem, pohlédl jsem, zvítězil jsem!“ Ukazují nám je, jak se rychlým letem vznášejí nad přirozenost, do vyšších oblastí, aby se už nikdy nedotkli prachu této země, ježž vše zde na světě rozvíří. Člověk by myslel, že ani neznali únavy a náhlé slabosti, pod níž vzdycháme všichni, těch často nedobrovolných chyb, které uklouznou naši

křehkosti, nedokonalosti, jež souvisí s naším stavem jakožto pozemských poutníků... Což pak neměli jako my těla z masa a krve? Či snad je křest svatý oděl náhle přirozeností úplně nebeskou?

Naštěstí pro nás, ubohé, slabé tvory, tomu tak nebylo.

Zvláště na počátku své vznešené dráhy a někdy i dlouhá léta potom pili světci jako my z trpkého kalicha spásitelných výčitek svědomí a slzami smývali mnohou, více méně dobrovolnou nedbalost.

Jen ponenáhlu, zvolna dospěli k výšinám, a i potom museli nad sebou velice bdíti, tak totiž zůstala jejich křídla křehká a ctnost v nebezpečení. S milostí se to má jako s přirozeností: postupuje krok za krokem a její vývoj se podobá nesčetným stupňům tajemného žebříku. Jednou dosáhne vrcholu, ale stojí na zemi a to se pociťuje dlouho.

IV.

Přicházíme k věci nejzajímavější a nejpraktičtější. Podle jistých — a nutno to vyznati — velmi zmatených knih, byli všichni světci výjimečné bytosti, žijící daleko od vyšlapaných cest a nemající nic společného s námi a s našimi obyčejnými pracemi, zkrátka bytosti, kterých k nám nepoutají nižádné svazky bratrství a které proto, ačkoliv se jim velmi obdivujeme, jsou přece s to učiniti nás malomyslnými, protože jich nelze následovati. Považujeme je za „děti královské od narození“. Kdybychom, chtějíce se státi svatými, se měli řídit podle nich, kolik z nás by buď muselo změnit své zaměstnání (a to zklamání potom!), nebo by se muselo navždy svatosti zřici a vydati se tak v nebezpečí smutné tuctovitosti. A při volbě tak těžké, kolik duší by se rozhodlo pro druhý způsob!

Pán Bůh chraň, abychom přijali teorii tak nebezpečnou. Pravda zní docela jinak, totiž, že se můžeme a máme státí svatými na vyšlapané cestě denního pravidelného a prostého života.

Církev svatá, pějíc chválu neposkvrněné Panny, volá: „Všecka krása její jest uvnitř.“ Opravdu, nebeská krása Mariina, její nevýslovná svatost, velebnost a vznešenost, převýšená toliko velikostí jejího syna — Bohočlověka, byly tajemně ukryty v jejím neposkvrněném srdci a ani neobyčejný lesk a zevní jas, ani zjevný zázrak jich nikdy neprozradily jejímu okolí. Takováto ztajenost a skrytost dokazují zřejmě, že svatost nezáleží ve slávě zázraků, nýbrž že světec sám je divem vnitřní milosti jako Maria. Ostatně i příklad Pána našeho, vznešené dějiny těch třiceti let prožitých v Nazaretě, jsou mocným důkazem, jenž

jedním dechem rozptyluje důvody omamující poesie, věnované oněm „zázračným existencím“, jejímž největším nebezpečím jest, že napíná obraznost, zeslabuje vůli a odnímá jí odvahu. Tato líčení, jež vznikla často (ne ovšem vždycky) tvořivou činností lidovou a jsou ozdobena půvabem zbožných legend, mohou snad býti vzdělávacími obrazy, ne však, alespoň ne ve všech svých částech, hodnověrnými podobiznami světců. My potřebujeme živé a dokonalé svatosti. Byli sice a zajisté vždy budou světci opravdu „mimořádní“ buď vzhledem k darům, jež jim nebe zdarma uštědřilo, anebo vzhledem k jejich veřejnému poslání. Není však moudré, když někdo zaměňuje mimořádné dary a cesty se svatostí samou. Odmysleme si u Františka z Assisi, Markety Marie Alacoque a u faráře z Arsů na okamžik úplně zázračnou a pravdivou svatozář, jež je ob-

klopuje, takže zůstane jen jejich vnitřní život, jejich duše, a přece zůstanou týmiž hrdiny, velikými světci. **Podstavec a světec**, toť dvě věci úplně rozdílné. Jsou však světci, v jejichž pozemském životě nebylo vůbec takového „podstavce“, jak to vidíme zvlášť dojemně především na přesvaté Panně. A není přes to královnou svatých?

Jinými slovy: Ježíš je právě tak Syn Boží v jeslích a v Nazaretě jako na hoře Tábor, ve slávě nebeské jako pod svátostnými způsoby.

Cesty jsou rozličné, ale svatost je táž. Moudrost boží, neptajíc se nás, uvedla nás na pravou, pro nás nejlepší cestu. Jen na ní se můžeme a máme posvětit. Dbá-li se těchto pravidel, pak neploď pozorování a studování božské krásy v duších světců jen chvilkových nadšenců a obdivovatelů, nýbrž vytváří hrdiny v lásce, a to pro věčnost.

Když jsme si objasnili tyto základní zásady, pohledte nyní na požehnanou hvězdu z Lisieux! S jistotou učitele a s líbezným úsměvem děcka vám ukazuje na svou dráhu, na svou stezku, vedoucí k pravé, nejvyšší svatosti a to úplným si osvojením Ježíše velice milujícího a velmi milovaného, žijícího a prožívaného. A nebe se nezdráhá výmluvně dokazovati četnými zázraky, že se nemýlila, že jest podivuhodnou světicí, jíž její Miláček v božské své prozřetelnosti svěřil zde na zemi zvláštní poslání, aby totiž cestou pravé svatosti přiváděla k Pánu jeho vyvolené a přátele. Proto její nejkrásnější korunou zde na zemi je četný zástup kněží, kteří v ní mají prostředníci u Ježíše, zlatou paténu svých mší a svých obětí, učitelku a důvěrnici svého vnitřního života a ochránkyni duší jim svěřených. „Svatost není nic jiného než láska, pro-

tože Bůh láska jest“, praví jim: „Následujte mne!“ Tato výzva se týká všech.

A poněvadž naše světice je zároveň mystickou růží, pozorujme nyní zevrubněji několik jejích lístků, ne tak proto, abychom se těšili z jejich vůně, nýbrž spíše, abychom si osvojili její povzbuzující nauku, plnou ducha sv. evangelia, kterou nám Ježíš dává skrze své malé dítě, svou nevěstu, čistou jako sníh, skrze svou herojskou obětní ovečku, skrze svého nadšeného apoštola.

I. Nejdůležitější poznatek, odvozený z jejího života jako převzácné poučení, zní: Svatost není výlučným monopolem nějaké kasty předurčených, nýbrž patří všem křesťanům vůbec, zvláště pak poměrně četným duším, které svým povoláním zároveň s titulem „přátel Ježíšových“ dostaly **právo i povinnost**, aby

si osvojily svatost, jaké vyžaduje krásný ten název. Ano, svatost není nic jiného než láska, než dokonalé si osvojení Boha lásky.

Pozorujme, jak tomu bylo u sv. Terezie! Naše princeznička z Buissonet, roztomilého hnízdečka jejího dětství, dostala velmi ušlechtilé a velkomyslné srdce, jež bylo také pěstováno v opravdové rodinné svatyni, kde se duše a duch budoucí karmelitky utěšeně rozvíjely. A aby byl kalich hoden své korunky, přinesl si benjamin „pana Svatého Martina“ na svět i andělský úsměv, půvab v pohledu i řeči, jež každého hned získaly.

Je tedy pravda, že byla v jistém smyslu dítětem hýčkaným. Ale nemylme se, posuzující ji povrchně, neboť bychom se vydávali v nebezpečí klamati se v tom, na čem se vlastně zakládá její vnitřní cena. Neprodlévejte tedy při rozkoš-

ných a velmi zajímavých jednotlivostech, neobdivujte se tolik, abych tak řekl, vzácné schránce drahocenné perly. Rozbijte alabastrovou nádobu, zahloubejte se s věrou do studia, ponořte nadpřirozený pohled do nebeské hlubiny, to jest do duše tohoto dítěte, abyste ji pochopili a ocenili podle její pravé ceny a v celé její kráse. Je-li tedy pravda, že už při narození se jí dostalo neobyčejných darů, pak také nezapomeňte na mnoho duší na světě, a bohužel snad i v pekle, které nebyly v kolébce méně obdařeny, ba některé snad i více.

Tvrdíme tedy bez váhání: Malá Terezie nebyla světicí od narození, ale stala se jí velkým duchem víry a obětavosti, který ji činil neobyčejně věrnou volání Ježíšovu. A ve snaze následovati svého ukřižovaného Krále byla mužná, pevná, hrdinská.

Bůh s ní měl jistě velké úmysly už

od narození, ale ty plány z ní **nutně** neučinily, čím je dnes.

Je světicí, protože se snažila s nesmírně rozhodnou vůlí **být věrnou**. A tak velkým duchem víry dávala od dětství svému životu hodnotu nadpřirozenou, věnujíc svého ducha, svou vůli, své síly, celou svou bytost Ježíši. Mám vás o tom ujistiti jejími vlastními slovy? Uvažte a pochopte, co znamená tento její výrok: „Nepamatuji se, že bych byla Ježíši kdy co odepřela.“

Tedy víra tak živá, že plodí velkomyslnost, velkomyslnost nesmírnou, působící den ze dne podivuhodnou proměnu, to jest, věřte mi, základní kámen mystické budovy svatosti, tak prosté a tak krásné.

Pozorujme zde zajímavou a pravdivou věc: Klamný, ale velice rozšířený názor, připisovati svatost nebeskému nebo královskému původu a nevím ja-

kým zázračným letnicím, vylévajícím se na jisté duše a je takřka nutící, aby se staly svatými, je převrácením pravdy a uklidňovacím prostředkem proti výčitkám svědomí. Člověk se domnívá, že je tedy omluven, poněvadž nepochází z královského ani z nebeského rodu. Ale taková omluva je naopak žalobou na ty, kdož nemají dosti odvahy, aby se úplně a prostě oddali Bohu. Odvolávají se na svou ubohost, ale lépe by učinili, kdyby vyznali, že nikoli malá míra darů Ježíšových, nýbrž malá míra jejich lásky je příčinou, že nepokračují. **Bůh chtěl, aby se stali svatými, oni se však z bázně neodvážili stoupati na horu svatou, kam je miláček volal. Mínil všecky, když pravil: „Pojďte na svatbu, vše je připraveno!“**

II. A jakému statečnému bojovníku se musíme obdivovati na „Květince“! Jako pravá dcera vynikající Terezie:

z Avily píše upřímně: „Pán mi dal milost, že se boje nelekám!“ Ó, jistě nikdy nemyslela, že by světci museli být jako andělé s nebe, již vůbec neznají trpkých námah, které nutno podstupovati a prudkých bojů, které třeba bojovati. Proniknuta světlem zvláštního jasnovidství ve věcech božských, neklamala se v této předůležité věci nikdy, ani když byla ještě v Buissonetách.

A ostatně potřebovala jen zkoumati a studovati sebe samou, aby se vlastní zkušeností přesvědčila, že pravá láska nutně vyžaduje den co den vnitřního boje. Kdyby tomu tak nebylo, byla by mohla svou živou letoru, svou kypící mladost, jemnost a citlivost své bohaté duše vtěsnati ve věku patnácti let do přísného rámce Karmelu? Nikdo nebude tvrditi, že vzavši na sebe takové povinnosti a chtěc dobýti vítězství, jež jí Církev sv. už slavnostně přiřkla, nemusela

bojovati těžký boj, v němž byla přirozenost vždy více podrobována; jejího odporu se zkrátka nedbalo.

Jen takovým ustavičným umrtvováním, spojeným s přísnou kajícíností, si vydobyla toužené palmy mučednické. Církev sv. tedy u ní oslavuje vítězství, které ji stálo dvacet let tuhého boje. Neboť Terezie měla, zvláště s počátku své chyby, jež nikterak nezakrývá; tak činí i se svými nedobrovolnými slabostmi, jež roztomile nazývá „desercemi noviciátu“. Ale to vše nezastiňuje ani na okamžik lesku této skvoucí hvězdy.

Naopak cítíme, že je nám Terezie takto bližší. A v těžkých chvílích, kdy bojujeme nebo klesáme, byvše na okamžik překvapení nebo přemožení, cítíme ji po boku, kterak nám jako opravdu laskavá a něžná sestra šeptá: „Důvěru!“, kteréžto její kouzelné slovo tak často slýchali ranění vojínové, ležící na bojišti.

Zdůrazňuji slovo „**důvěra**“. I Terezii z ní prýštilo všechno nadšení, všechna radost a vytrvalost, v ní spočívá tajemství jejích denních vítězství. Jen důvěra až k smělosti jí umožnila, že v devíti letech svého řeholního života vytvořila mistrovské dílo, jež nám nyní Církev sv. předkládá ke chvále a k následování. Její, nebeskou slávou odměněná důvěra též vysvětluje tajemství „deště růží“, jež podivuhodné to dítě předpovědělo, a ohnivého deště lásky, jež vyžívá na zem, čerpajíc z nesmírných pokladů milosrdenství Srdce Ježíšova.

S malou Terezií, a pokud možno, jako ona se snažte zvětšit svou důvěru v milosrdnou lásku Ježíšovu, a to ne tak **přes svou nehodnost, jako právě pro svou nehodnost**, neboť to je v duchu a podle učení této úchvatné, božské rozsevačky důvěřující lásky.

III. Podivný jest Bůh ve svých sva-

tých! Ale zdaž se jeho moc neskví ještě více, když tvoří svá zázračná díla z pouhého nic, když jediným stéblem betlemských jeslí rozžihá hvězdy a jedinkým pískovým zrnkem probouzí a obrací svět duší? ... A právě tak je tomu zde.

I po svém svatořečení zůstává sv. Terezie Ježíškova pro nás „malou Terezií“, jak ji též na různých místech své oficiální řeči jmenuje Pius XI. Chceť zůstat i na oltářích, jako byla v klášteře a v domě otcovském: zcela malíčným dítětem evangelia. Bůh nám ji daroval s tímto přitažlivým zevnějškem, aby byla **poměrně snadným příkladem k následování** zvláště „malým duším“, aby nás všechny: kněží, řeholníky i obyčejné křesťany opět přivedla ke krásné ctnosti evangelické prostoty, jež jest jejím význačným rysem, a konečně aby nás též přiměla, abychom

následovali její „cesty duchovního dětství“, kterou papež Benedikt XV., když prohlašoval hrdinskost ctností této karmelitské ovečky, tak velebil.

A hle! Její příklad probudil ve světě duši nejprve velký obdiv — vždyť svět je tak málo prostý — potom však mnoho duší každého věku a povolání ze všech zemí začalo běžeti po vůni této růže, jež se tak radostně a prostičce zničila pro Ježíše, a tak se zároveň přibližovaly k Lásce, Lásku milovaly.

„Květinka“ tedy úplně dosáhla svého cíle — ona, jež nedlouho před tím, než sklonila hlavičku ke stonku, pravila: „Mým povoláním jest, abych učila lidi Boha tak milovati, jako já jej miluji.“ A jak jej milovala? Chvějícím se hlasem odpovídá: „Milujte Ježíše až k pošetilosti!“

Sama tak činila. Její láska ji strávila, zmařila, ale nenápadně, prostince,

tajemně, bez citelných opojení extase-
mi, bez náhlých návalů vytržení. A ne-
muselo tak býti? Vždyť sama vysvětluje:
„Na mé cestě jsou jen věci obyčejné;
jeť potřebí, aby všechno, co já činím,
mohly konati i malé duše.“

Na Táboru trávíme skutečně jen chvi-
lečku, neboť svatost není v tom, že jsme
ozdobeni oslňujícími rouchy, nýbrž že
žijeme ze světla, a láskou proměňujeme
i nejobyčejnější a nejmenší skutky v bož-
ské. Ne tak! S nadpřirozeného hlediska
není přece nic malé a všední. **Náš
denní prostý, šedý život**, jako byl
Ježíšův a Mariin v Nazaretě, stane se
ve spojení s nimi úplně svatým, a to pů-
sobením vroucí lásky, jež povznáší člo-
věka k Bohu.

Domníváte-li se tedy, že cena skutku
je v něm samém, mýlíte se velice. Vše
se měří podle lásky, která čin ten vnuk-
la a která jej provází. Tím si vysvět-

líme, že dlouhá, na pohled skvělá léta apoštolátu, provanutého jen obyčejnou láskou, se zásluhami, plodností a nadpřirozenou krásou nevyrovnají jednomu jedinkému dni obětí, přinesených Bohu horoucím srdcem „malé Terezie“. Její nauka v té věci se dá shrnouti v theologické tvrzení: **Vše jest velké, je-li láska velká.**

Tak zmizí zevní nízkost a jednotvárnost života křesťanova a nastane život záslužný a úplně nebeský, v němž věrné duše už v tomto vyhnanství okoušejí chuti blaženosti věčné.

Nuže tedy, svatá Terezie byla „světicí lásky“. Máť opravdu celou horoucnost a vášnivý vzlet, celou vytrvalost a něžnost srdce, zvláště však nesmírnou oddanost a důvěru jiné milovnice z evangelia, jejíž šílená láska přinutila Ježíše k slovům, jež ji kanonisovala pro

všecky věky: „Dilexit multum — Milovala mnoho!“

A jak věrně napodobuje čistotou a hloubkou své lásky ducha a všecky velké rysy jiných „dvou pošetilců“, Františka a Kláry z Assisi, kteří žili opojeni láskou k Bohu ukřižovanému! Právě jako oni dva změnili od základu lidstvo své doby, jež bylo před tím ledově chladné, protože bylo nemravné: tak také dnes působí serafická duše princezničky z Lisieux pravý morální převrat. Co jiného jest vážné obrodné hnutí, které toto dítě všude probouzí? Co znamenají zástupy nesčetných poutníků, už po léta se kupících kolem jejího hrobu? A hleďte, jak se stále množí a za zpěvu, modliteb a se slzami v očích se valí jako vlny až k požehnané schráně! Ó, jaká hluboká naučení o lásce slyší tyto davy tichounce šeptati v prostorách kaple v Lisieux!

Ale všimněte si též, jak se skutečně jeví Prozřetelnost boží v tom, že se tato hvězda objevila právě v slavnostní chvíli, která se nazývá hodinou „království Srdce Ježíšova“, a jež zří, kterak se žíznící zástupy vrhají k nevyčerpatelným zřídům, tryskajícím z probodeného boku Ježíšova! Co je také království božského srdce jiného, než **království lásky v duších a v rodinách?**

Ačkoli se Marketa Marie a Terezie Ježíškova svými vlastnostmi i cestou, po níž kráčely, velice liší, přece zase jsou jako dvojčata týmž vnitřním duchem, povoláním a slavným posláním: aby Láska-Ježíš — byl lépe poznáván a lépe milován.

Ale Terezie je celou bytostí především karmelitkou. Obnovuje totiž zvláštním způsobem velkého ducha své matky a zakladatelky, „orla avilského“, jejíž nauku lze v podstatě shrnouti ve slova:

evangelická prostota, na Karmelu v život uváděná s vroucí láskou.

Ó, ještě více! Rozjímající o její charakteristické známce, již jest planoucí láska, jsme ponoukáni tou měrou, jakou se k ní blížíme, říci o ní, co se s bázní a pohnutím říká o sv. Františku z Assisi: „Ona jest — jako Ježíš!“

IV. Ještě poslední slovo! Ti, kdož čtou neuvažující, představují si naivně, že život sv. Terezie byl jako pěkná báseň, že se srdce tohoto „slavíka Karmelu“, oplývající štěstím, ustavičně radovalo z božského laskání, žijíc život spíše krásný než hluboký, spíše poetický než opravdový. Domnívají se mylně, že její život byl jedinou extasí. Aby se přesvědčili o pravdě, nechť zde vyslechnou její bolestná přiznání: „Měla jsem od počátku více trnů než růží!.. Ježíš v mé lodičce jako obyčejně — spal . . . Nenalézala jsem útěchy ani

v nebi ani na zemi; duše má prošla mnohými zkouškami; vytrpěla jsem zde na zemi mnoho.“

Nechť si též vzpomenou, že v památný den své profese nosila na srdci lístek s touto hrdinskou modlitbou: „Ježíši, kéž mohu pro tebe zemřít jako mučednice! Dej mi mučednictví duše nebo těla, nebo mi raději dej obojí!“

Ano, obojí, tak toužebně žádané mučednictví se stalo údělem této hrdinky Karmelu. Stálá vyprahlost, hluboká noc temnosti svíraly dlouho její milující srdce a hrozná nemoc konala své ničivé dílo také na jejím útlém těle. Byla tak po celý svůj život **obětí milosrdné Lásky**, vybraným, pod lis daným hroznem, nejčistší pšenicí, z níž si Ježíš sám mouku tvořil a hostií, modlící se a trpící v tichosti, spolu se svatou Obětí oltářní ke slávě boží a k spáse mnohých duší.

Proto také Pius X., svaté paměti, ne-

váhal ji nazvatí „největším a nejslavnějším apoštolem naší doby“. Divme se jen stále jejímu úžasnému působení, ale uvědomme si též, že tyto úspěchy jsou vykoupěny jejím utrpením a stálými oběťmi. Neslyšeli jste, že velká Terezie z Avily získala svými oběťmi tolik duší, jako sv. František Xaverský svými apoštolskými pracemi?

Ono dvojí mučednictví, duše totiž a těla, naplnilo krásný kalich její panen-ské a apoštolské duše tím oceánem milostí, jež dnes vylévá na Církev a na duše . . . V nebi dokončuje svou misii, kterou začala jako „obětní ovečka“ na zemi.

Ale mluvím málo o omylu, jemuž podléhá mnoho duší, poněvadž ji vidí stále klidnou a usměvavou. Víte, proč z ní činí „stále pějícího slavíka“ Karmelu?

Protože se nespokojila s tím, že pokrývala růžemi rány Ukřižovaného, nýbrž

také úzkosti své duše, mučivé bolesti svého ducha, dlouhá a hrozná utrpení své poslední nemoci dovedla úplně ukryti půvabným závojem růží svého úsměvu, své vlídnosti a veselosti. Mělať nebeskou stydlivost a jemnocitnost pro krásu svého mučednictví lásky.

Kdo se na ni takto dívá, tomu jest ovšem slavíkem, ale slavíkem z Kalvarie, kterou láska znenáhla proměnila v slavný Tábor pro Ježíše Tereziina a pro Terezii Ježíšovu.

Sursum corda! Uvažujte tedy o tomto spanilém nebeském zjevu, naplňte srdce svá opět velkou odvahou! Jestliž jedním z nejzdařilejších napodobení Dítěte betlemského i velké Oběti kalvarské, zářící milosrdenstvím, — pouhou láskou, dávající a prosící, nesmírnou láskou.

Ano, studujte a pochopte toto podivuhodné evangelium, neboť dnes, kdy mo-

derní civilisace bohužel přespříliš vynáší lidský rozum a důvtip, musíme se báti, aby se duch, horující pro život snadný a nízký, nevplížil i do svatyně vyvolených. Dnes je mnoho, ba příliš mnoho systémů k pěstování duchovního života, málo však k pěstování prostoty a k prohlubování lásky; tolik složitých návodů pro exercicie, pro modlitbu a vnitřní život, ale málo živé víry; tolik krásných plánů pro velkou svatost a ctnost, ale málo praktických úvah o skrytém životě. Jaká dlouhá pojednání se píší o nápadných 'zázracích, které snadno vzbuzují úžas, ale jak málo se mluví o tom, co by zvětšilo půvab prostoty a odříkání. Tím si lze často vysvětliti velké okamžité a umělé vzplanutí pro tělesná umrtvování, jež člověk chápe spíše jako cíl než jako prostředek, a nedostatek vznešené odvahy skloniti se pode jho, které kladou na šíji pravidla

hluboce křesťanského života a denní povinnosti. Kolik to konečně různých pobožností, ale ne vždy velká, pravá zbožnost planoucího srdce, ne vždy láska silná jako smrt, prostá jako Ježíš.

Kdo tak jedná, zdaž nezapomíná na jasnou odpověď, kterou již sám Spasitel dal svým učedníkům, když se ho jednou tázali, kdo z nich je první a největší. Ježíš zavolal malé dítě, hladil je něžně a odpověděl: „Kdo jest menší mezi vámi všemi, ten jest větší.“ (Luk. IX. 48.)

Podobně jindy, když učitel zákona, chtěje ho zkoušeti (jak vždy činívali), se ho otázel: „Které je první přikázání?“, odpověděl: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vší mysli své! To jest největší a první přikázání.“

Církev jako by za našich dnů opakovala v Lisieux u ctihodných ostatků sv. Terezie modlitbu Spasitelovu, plnou

útěchy: „Děkuji ti, Otče, že jsi tyto věci skryl velkým a moudrým tohoto světa a zjevil's je maličkým — této Malé..“

Svatá Terezie pochopila lépe než mnoho jiných lidí tato božská naučení. Nyní se co nejvíce snaží, aby nás vedla dobře a bez oklik po své stezce k Bohu, jenž je tak blízký, tak prostý, tak pokorný, vždy pln slitování, vždy milující, ať v jeslích, ať v Nazaretě, ať na oltáři, ba v našem vlastním srdci. Ale pamatujte si, že tato láska, je-li pravá, vede na Golgotu, kde pak člověk miluje až k smrti. **„Amore langueo — Zmírám láskou.“**

Následujme tedy této hvězdy betlemské, „vždy staré a vždy nové“ a nalezneme i obdržíme Boha — Emanuele, jehož srdce a jehož cesta jsou stále tryskajícím pramenem pravé svatosti.

P. MATEO, SS. CC.

Malé Terezii na její první veřejný svátek 30. září 1923.

LITANIE

k svaté Terezii od Ježíška.

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás!
Kriste, vyslyš nás!
Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!
Duchu Svatý, Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Maria,
Paní Vítězná,
Svatá Terezie od Ježíška,
Malá bílá květinko,
Oběti milosrdné lásky,
Nevěsto Ježíšova,
Zvláštní miláčku Panny Marie,
Růže lásky, celý svět oblažující,
Fialko pokory,
Milovnice pokoje,
Milovnice trpělivosti,
Rekyně v přinášení obětí,
Velkomyslná v odpouštění,
Láskou Boží ztravovaná,
Vzore odevzdanosti do vůle Boží,
Dokonalý vzore prostoty,
Příklade něžné lásky,
V modlitbě vytrvalá,
Milovnice kříže,

O
r
o
d
u
j
z
a
n
á
s
!

Milovnice čistoty,
 Milovnice dobrovolné chudoby,
 Milovnice poslušnosti,
 Dítě požehnání,
 Vůdkyně malých duší,
 Smírná oběti za kněze,
 Vzore apoštolských duší,
 Pomocnice misionářů,
 Učitelko vnitřního života,
 Učitelko věrnosti v malém,
 Hořící horlivostí pro čest Boží,
 Neobyčejnými dary ducha vyznamenaná,
 Světice ode všech milovaná, jež zemi rů-
 žemi zasypáváš,
 Světice ode všech milovaná, jež modlitby
 vyslýcháš,
 Těšitelko zarmoucených,
 Přímluvkyně v beznadějných záležitostech,

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, od-
pusť nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa,
uslyš nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi!

Oroduj za nás, svatá Terezie od Ježíška!
 Abychom mohli jíti tvou cestou, i aby naše
 poslední slova byla: „Můj Bože, já tě miluji!“

Modleme se:

Ó Bože, jenž jsi duši služebnice své Terezie
 duchem lásky své zanítil, uděl nám, abychom
 sami Tě milující, i jiné k lásce Tvé rozněco-
 vali. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

(100 dní odpustků.)

Školské sestry O. S. F.
v Praze-Vinohradech, Korunní 4.

vydaly:

- „Dějiny duše“** svaté Terezie od Ježíška, francouzské karmelitky. Je to vlastní, velmi zajímavý a poučný životopis, psaný na rozkaz představených. — III. vydání. Cena Kč 12.—.
- Květ ze zahrad XIX. věku. Sv. Terezie od Ježíška.** Stručný životopis této světice s 12 ilustracemi. II. vyd. Cena Kč 4.—.
- Její boj a vítězství.** Životopis konvertitky nejnovější doby, Heleny Mostové. Cena Kč 5.—.
- Život sv. Markety Alacoque,** s 8 ilustracemi Kč 10.—.
- Život sv. Markety Kortonské,** veliké kajícnice XIII. století, s 5 ilustr. Cena Kč 3.—.
- Život sv. Gabriela Possenti,** studenta z řádu pasionistů, divotvůrce a světce nejnovější doby. Cena Kč 10.—.
- Život služebnice Boží Gemmy Galgani,** dílo uchvacující mystikou. Cena Kč 16.—.
- Svatá hodina Gemmy Galgani,** dojmavá pobožnost k přehořkému utrpení Božského Spasitele, jak ji sám této služebnici své nařídil. Cena Kč 2.—.
- Život služebnice Boží Benigny Consolaty Ferrerové** z řádu salesiánek, zvláštní důvěrnice Božského Srdce Ježíšova z doby nejnovější. Cena Kč 7.—.

Život sv. Judy Tadeáše, pomocníka v těžkých záležitostech. Cena Kč 1.—.

Život sestry M. M. Chambonové, salesiánky (1844—1907), kterou vyznamenal Božský Spasitel dojemnými sděleními o svých svatých ranách. Cena Kč 5.—.

Zázračný kříž v Lempias, dojmavý popis zázračných zjevů, pozorovaných na kříži v Lempias. II. rozšířené vydání. Cena Kč 5.—.

Průvodce (Vademecum) duší Bohu zasvěcených. Výňatky z rozmluv Božského Spasitele se cti. Benignou Consolatou. Cena Kč 6.—.

Neúhledné ctnosti. Cesta sv. Terezie z Lisieux. Sepsal P. J. Roberti. — Cenné dílko ascetické literatury. II. vydání. Cena

Božské Srdce Páně, umělecký obraz českého mistra prof. Dítěte, 60 × 40. Cena Kč 30.—, poštou Kč 33.—.

Modlitba za duše v očistci — 8 hal.

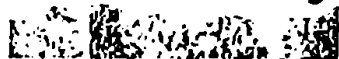
Modlitba k Panně Marii, Matce dobré rady — 8 hal.

Devítidenní pobožnost k sv. Garielovi Posenti se stručným jeho životopisem. Cena Kč 1.20.

Důvěrná novéna k Nejsvětějšímu Srdci Páně. 20 hal.

Růženec k sv. ranám Páně či růženec slítočný; dojemná, hojnými odpustky obdařená pobožnost k sv. ranám Páně. — 40 hal.

Devítidenní pobožnost k sv. Terezii od Ježíška. — 20 hal.

Mešní modlitby ke cti svaté Terezie z Lisieux,
církevně schválené, s novénou k této světici a j.
Cena

Litanie k svaté Terezii od Ježíška. 20 hal.

Serie 12 uměleckých pohlednic ze života sv.
Františka Serafínského a j. Cena Kč 6.—.

Serie 12 uměleckých pohlednic sv. Terezie
z Lisieux. Cena 12 Kč.

Pohlednice Božského Srdce Páně a sv. Mar-
kety Alacoque — 40 hal.

Uměl. pohlednice Ukřižov. v Lempias Kč 1.—.

Vkusné barevné obrázky hlavy Ukřižovaného
v Lempias — 40 hal.

Obrázky sv. Gabriela Possenti — 40 hal.
